

Іван Рудницький

Навчально-науковий інститут права та психології
Національного університету “Львівська політехніка”
аспірант кафедри кримінального права і процесу
Lev_Lviv@ukr.net

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СПОСОБІВ КОНТРАБАНДИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ЩО ЇХ ВЧИНЯЮТЬ ОРГАНІЗОВАНІ ЗЛОЧИННІ ГРУПИ

© Рудницький І., 2017

Розглянуто сутність способів контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані злочинні групи. Окреслено основні характерні особливості вчинення контрабанди наркотичних засобів членами організованих злочинних груп. Визначено способи контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють транснаціональні, етнічні й економічні організовані злочинні групи. Охарактеризовано основні чинники, які впливають на вибір способу вчинення контрабанди наркотичних засобів організованими злочинними групами.

Ключові слова: транснаціональні; етнічні; економічні; організовані злочинні групи; наркотичні засоби; контрабанда; способи вчинення; контрольоване постачання.

Іван Рудницький

КРИМИНАЛИСТИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СПОСОБОВ КОНТРАБАНДЫ НАРКОТИЧЕСКИХ СРЕДСТВ, КОТОРАЯ СОВЕРШАЕТСЯ ОРГАНИЗОВАННЫМИ ПРЕСТУПНЫМИ ГРУППАМИ.

Рассмотрена сущность способов контрабанды наркотических средств, которые совершаются организованными преступными группами. Очерчены основные характерные особенности совершения контрабанды наркотических средств членами организованных преступных групп. Определены способы контрабанды наркотических средств, которые совершаются транснациональными, этническими и экономическими организованными преступными группами. Охарактеризованы основные факторы которые влияют на выбор способа совершения контрабанды наркотических средств организованными преступными группами.

Ключевые слова: транснациональные; этнические; экономические; организованы преступные группы; наркотические средства; контрабанда; способы совершения; контролируемое снабжение.

CRIMINALISTICS DESCRIPTION OF METHODS OF CONTRABAND GOODS OF NARCOTIC FACILITIES, THAT IS ACCOMPLISHED BY THE ORGANIZED CRIMINAL GROUPS

Essence of methods of contraband goods of narcotic facilities that is accomplished by the organized criminal groups is considered. The basic characteristic features of feasance of contraband goods of narcotic facilities are outlined by the members of the organized criminal groups. The methods of contraband goods of narcotic facilities that is accomplished by the transnational, ethnic and economic organized criminal groups are certain. Basic factors are described that influence at choice method of feasance of contraband goods of narcotic facilities the organized criminal groups.

Key words: transnational; ethnic; economic; criminal groups; narcotic facilities; contraband goods; methods of feasance; controlled supply; are organized.

Постановка проблеми. Інтенсивність інтеграції України в світовий простір зумовила кількісне зростання контрабанди наркотичних засобів, особливо удосконалення способів вчинення організованими злочинними групами перевезення наркотиків через кордон. Виконання завдань і реалізація функцій щодо виявлення і припинення такої контрабанди наркотичних засобів, досягаються через діяльність оперативних підрозділів митних органів ДФСУ та СБУ і базується на знанні основних способів їхнього вчинення. Для удосконалення цієї діяльності є необхідність дослідити основні способи контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані злочинні групи.

Аналіз дослідження проблеми. Поняття способу вчинення злочину належить до структури криміналістичної характеристики. Значний внесок у розроблення поняття, рівнів узагальнення, структури криміналістичної характеристики зробили В. Бахін, Р. Белкін, О. Васильєв, І. Возгрін, І. Герасимов, А. Іщенко, О. Колесніченко, В. Коновалова, Г. Матусовський, В. Образцов, М. Салтевський, М. Селіванов, Л. Сергєєв, А. Старушкевич, В. Танасевич, Г. Шурухнов та ін.

На рівні дисертаційних досліджень також розробляли криміналістичну характеристику контрабанди (В. М. Шевчук) або визначали особливості доказування обставин учинення контрабанди (Л. М. Білецька, М. І. Костін). Водночас проблематику щодо формування структури криміналістичної характеристики контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані злочинні групи, комплексно не досліджено.

Метою статті є визначення основних способів вчинення контрабанди наркотичних засобів організованими злочинними групами.

Виклад основного матеріалу. Для успішного застосування оперативно-розшукових та кримінально-процесуальних засобів щодо припинення контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані злочинні групи, є розроблення криміналістичної характеристики зазначених протиправних діянь.

Водночас необхідно зазначити, що в криміналістиці сьогодні не визначено характеристики злочинів, що їх вчиняють організовані групи. Аналіз різних літературних джерел [1, с. 102; 2, с. 112; 3, с. 8; 4, с. 9; 5, с. 73; 7, с. 63; 7, с. 4] дав нам змогу виділити такі визначення

криміналістичної характеристики контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані групи. Розглянемо їх.

1. Опис: способів вчинення контрабанди наркотиків; технічних засобів, вживаних злочинцями під час контрабанди наркотиків; типових матеріальних слідів, які можуть мати значення речових доказів; предметів злочинних посягань (види наркотиків); особи злочинця.

2. Сукупність даних, які допомагають розкривати і розслідувати контрабанду наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані групи. Використовуючи це визначення важко, наприклад, провести границю між такими кримінальними категоріями, як кримінальна і криміналістична характеристика.

3. Система узагальнених фактичних даних і заснованих на них наукових висновків і рекомендацій про найтипівіші криміналістично значущі ознаки контрабанди наркотиків, знання яких потрібне для організації і здійснення усебічного, повного, об'єктивного і швидкого викриття і розслідування зазначених злочинів.

На наше переконання, що криміналістичні значущості ознаки контрабанди наркотичних засобів повинні ґрунтуватися не лише на узагальнених фактичних даних, але і на максимально високих статистичних даних. Саме за такими відомостями можна скласти, наприклад, інформаційний портрет винного.

4. Типова інформаційна модель, яка відображає типові ознаки контрабанди наркотичних засобів. Злочин тут розглядають як реальне діяння, а криміналістичну характеристику злочинів – як його ідеальну модель. Тільки маючи в розпорядженні інформацію про елементи криміналістичної категорії, можна встановити кореляційні зв'язки між ними.

5. Імовірнісна модель події. Криміналістична характеристика відіграє роль своєрідної матриці: вона “накладається” на конкретний випадок і дає змогу побудувати його ймовірну модель.

6. Сукупність “кримінально-релевантних елементів контрабанди наркотиків, дедуктивних (аналітико-статичних) і індуктивних (статичних) взаємозв'язків між ними, створювана з метою раціонального визначення напрямів і засобів виявлення, дослідження і використання невідомих, шуканих елементів на основі найвірніших їхніх зв'язків з окремими встановленими елементами під час розслідування контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані групи.

Методика виявлення і розслідування контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані злочинні групи, визначає закономірності, пов'язані з: 1) цілями та об'єктом злочинних посягань. Злочинною метою будь-якої організованої злочинної групи є отримання незаконних надприбутків, що визначає вибір безпосередніх об'єктів злочинного посягання виду наркотичних засобів; 2) формуванням злочинних груп, їхньою внутрішньою організацією; 3) специфікою функціонування злочинних груп: суворою конспірацією, наявністю механізму регенерації (відновлення) функцій і кадрового складу окремих ланок на випадок їхньої втрати, наприклад у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності; 4) властивими організованій злочинній групі (як специфічній системі) високим ступенем організації та системою забезпечення безпеки, прагненням до розширення сфер діяльності, наявністю певної ідеології, використанням засобів і методів захисту від державного і суспільного контролю тощо. Ці закономірності впливають на елементи криміналістичної характеристики організованої злочинної діяльності, до яких належать: предмет злочинного посягання; обстановка вчинення злочинів і злочинна діяльність; способи підготовки, вчинення і приховування злочинів; механізм (технологія) злочинної діяльності; криміналістичний тип організованої злочинної групи; функціональні ролі та характер зв'язків між членами групи; дані щодо особистих властивостей членів організованої злочинної групи [8, с. 44].

Однією з негативних тенденцій припинення контрабанди на сучасному етапі є те, що перспективи й можливості судового вирішення кримінальних проваджень цієї категорії залишаються невеликими. Так, за даними Служби безпеки України до суду доходить тільки 25 % порушених кримінальних проваджень про контрабанду, а отримує покарання лише десята частина обвинувачених. Тому контрабанда, яку не даремно часто називають “другою найдавнішою професією у світі”, сьогодні набула організованих, витончених і професійних ознак. Вона стала “галуззю злочинної індустрії” у сфері кримінального бізнесу [9, с. 428].

Статичні дані свідчать про поширення цього виду злочинної діяльності. Так, згідно з даними Генеральної прокуратури України, 2013 року обліковано 327 кримінальних правопорушень, що кваліфіковані за ст. 305 КК України. У 2015 році до Єдиного реєстру досудових розслідувань було внесено дані про 330 кримінальних правопорушень за ст. 305 КК України. У структурі загальної злочинності у сфері обігу наркотичних засобів контрабанда наркотиків становить всього 0,6 % [10].

Суб'єкти контрабанди підтримують взаємні контакти, сприяють збереженню стійкої системи “контрабандист – збувальник – споживач” [11, с. 5].

За оцінками українських і міжнародних експертів, виявляється не більше ніж 10–15 % злочинів, пов'язаних із контрабандою наркотичних засобів [12, с. 7]. Про причини високої латентності наводить професор Д. Й. Никифорчук, він наголошує, що характерними ознаками транснаціональної організованої злочинної групи “наркоділків” є: високий рівень організованості, що передбачає – сувору дисципліну, ієрархію, чіткий розподіл ролей. Прийом нових членів здійснюється після перевірки виконання ними даних їм доручень. Злочинна діяльність групи контролюється організатором за допомогою силових блоків; володіння прийомками контррозвідувальної діяльності. Злочини вчиняють винятково конспіративно і, як правило, групою, але кожний співучасник знає лише того, з ким безпосередньо контактує тощо [13, с. 680].

Більшість досліджуваних злочинів, як правило, вчинюють з попереднім підготуванням. Дії з підготування контрабанди наркотичних засобів передбачають: підбір співучасників і розподіл ролей (18,5 %); вибір виду наркотичного засобу (17,5 %); визначення способу заховання наркотичних засобів (28,4 %); вибір митного переходу (19,4 %); супроводження під час перетину кордону контрабандистами (16,3 %).

Особливе значення має предмет злочинного посягання, який вивчає перш за все кримінальне право і криміналістика, але цілями вивчення злочинів у сфері обігу наркотичних засобів ці дві науки відрізняються перша від другої:

- мета кримінального права становить кваліфікацію злочинних дій контрабанди наркотиків;
- мета криміналістики – встановлення ознак і явищ, які необхідні для виявлення, розкриття і розслідування контрабанди наркотиків, що їх вчиняють організовані злочинні групи.

Предметом контрабанди є наркотичні засоби рослинного, синтетичного, напівсинтетичного походження (героїн, кокаїн, амфетамін, екстазі, МДМА, ЛСД та ін.). У зв'язку із зростанням окремих видів контрабанди простежуються її якісні зміни, – такою діяльністю займаються організовані злочинні групи зі стійкими міжнародними зв'язками. У контрабанді наркотиків спостерігається перехід від об'ємних до менш об'ємних “важких” синтетичних наркотиків (опій, екстракт макової соломки, кокаїну та ін.) [14, с. 2].

У 2015 р проведено 774 контрольовані поставки і викрито 913 каналів контрабандного переміщення наркотиків на території держави: Донецька та Луганська області (47), Одеська, Харківська (по 31), Львівська (22), місто Київ (18), Сумська (17), Закарпатська, Івано-Франківська (по 16), Волинська (14), Рівненська (19), Вінницька (11), Житомирська (17), Чернігівська, Чернівецька (по 7), Київська (8), Дніпропетровська, Кіровоградська, Миколаївська (по 4), Хмельницька (3), Запорізька, Полтавська, Тернопільська, Херсонська (по 2) та ін. Під час виявлення каналів переміщення наркозасобів вилучено: героїну – 4 кг 346,68 г; кокаїну – 470,13 г; метамфетаміну – 2 кг 651,50 г; амфетаміну – 5 кг 529 г; екстазі – 2 тис 764 пігулок; метадону – 110 г; ЛСД – 164 марки; марихуани – 34 кг 900 г; макової соломи – 12 кг 276 г; гашишу – 333,76 г; опію – 5,7 л; лікарських та сильнодіючих засобів – 5,09 кг. [14, с.2].

Спосіб злочину є одним з головних елементів криміналістичної характеристики і сприяє встановленню ознак інших елементів характеристики. Він має комплексну структуру, в якій разом з кримінально-правовими елементами характеристики діяння (дії, бездіяльність) значне місце займають аналіз процесуальних форм доказування на методиці збирання інформації криміналістичними засобами.

М. А. Погорєцький до способів вчинення контрабанди зараховує дії злочинця з підготовки, виконання та приховування незаконного переміщення предметів через митний кордон, а також з використання результатів контрабандної діяльності. Метою підготовки до вчинення контрабанди є

створення умов для успішного переміщення через митний кордон України певних предметів з порушенням встановленого законом порядку. Такі підготовчі дії передбачають планування злочину (вибір часу, напрямку і місця переміщення через митний кордон України, налагодження зв'язку з провідниками через кордон в обхід митних пунктів пропуску тощо), виготовлення проїзних документів, придбання квитків, підшукування або пристосування спеціальних засобів (вибір предмета контрабанди, способу його упакування, створення спеціальних тайників тощо) [15, с. 229].

Під час дослідження встановлено типові способи контрабанди наркотичних засобів, що їх вчиняють організовані злочинні групи. Розглянемо їх.

1. Переміщення наркотичних засобів через митний кордон України поза межами митного контролю (5 %), що здійснюється організованими злочинними групами етнічного спрямування.

Злочинці використовують мешканців прикордонної зони, які добре знають таємні переходи кордону з використанням місцевого ландшафту території. За винагороду, так звані провідники, проводять контрабандистів поза митним контрольно-пропускним пунктом. Також використовують допомогу окремих корумпованих військовослужбовців Державної прикордонної служби України, які надають не санаційний дозвіл на перехід кордону у невизначеному для цього місці.

Так, 03.09.2013 р. працівниками митних органів та УМВС викрито міжнародний канал надходження на територію України особливо небезпечних, сильнодіючих наркотичних засобів, а саме: під час перетину державного кордону затримано “на гарячому” учасників злочинної групи з ознаками організованості в складі 4 осіб, з числа громадян Республіки Польща: котрі перенесли біля пішохідного переходу “Шегині” митного кордону України значну партію наркотичних засобів, а саме “амфетамін” загальною вагою понад 4 кг та понад 200 таблеток, що містить наркотичну речовину “екстазі”. Орієнтовна ринкова вартість вилучених наркотичних засобів становить понад 1 млн грн [14, с. 5].

2. Укриття наркотичних засобів від митного контролю з використанням різних схованок у транспортних засобах, перевізних та пересланих товарах, багажах та тіла і порожнини людини, які унеможливають їх виявлення (87 %), застосовується організованими злочинними групами транснаціонального та етнічного спрямування.

Д. Й. Никифорчук зазначає, що всі види організованих злочинних груп здебільшого визначають способи контрабанди наркотичних засобів залежно від режиму роботи та доступу до контрольно-пропускного пункту кордону з використанням сучасних технологій щодо створення тайників у транспортних засобах [16, с. 42].

3. Наступним способом являється використання фальсифікованих (підроблених або недійсних) документів для перевезення через кордон наркотичних засобів щодо їх ідентифікації (3 %), вчиняється організованими злочинними групами транснаціонального та економічного спрямування.

На Полтавщині Служба безпеки України спільно з прокуратурою блокувала міжнародний канал контрабанди наркотиків з Європи. Так, затримали у Кременчуці 50-річного організатора наркотрафік – у разі одержання 700 пігулками трамадолу та 500 пігулками ефедрину. Наркотики у такому разі перевозилися через кордон, за підробленими документами, як медикаменти для онкохворих [17, с. 1].

4. Недекларування або недостовірне декларування даних про товари, які перевозяться через митний кордон України (5 %) вчиняють організовані злочинні групи транснаціонального та економічного спрямування.

Способи контрабанди наркотиків з використанням в разі перевезення, за міжнародними договорами, сировини, матеріалів та готової продукції (в мішках зі зернами кави, в ящиках з фруктами, в дитячих іграшках, в промисловому обладнанні, в консервних банках, в упаковках медикаментів та ін.)

За статистичними даними (до 20 випадків виявляється в рік) вказаний спосіб вчиняється підприємцями та юридичними особами, які мають право займатися зовнішньоекономічною підприємницькою діяльністю як з наркотичними препаратами, так і з сировиною, з якої її виготовляють.

Прикладом може слугувати таке, під час перевірки працівниками ДМСУ в Закарпатській області підприємця М., який займається закупівлею і постачанням лікарських препаратів (ефедрина, новокаїна та ін.) з Німеччини до України виявлено 120 упаковок ефедрину, які не були зазначені в декларації. Під час проведення слідчих (розшукових) дій встановлено, що останній дав згоду організованій злочинній групі в м. Київ щодо поставки синтетичних наркотиків за окрему винагороду.

Розвиток транспортної інфраструктури в транзитних країнах дозволяє збільшувати обсяги одночасного переміщення законних товарів за наявності у них схованок для наркотиків, які практично на кордонах виявляються (10–15 %), а за виявлення їх неможливо встановити членів організованої злочинної групи [17, с. 5].

Прогноз розвитку криміногенної ситуації контрабанди наркотичних засобів в Україні сьогодні є сприятливим. За оцінками експертів у цій області, найближчим часом розширення зон діяльності організованих злочинних груп наркодилерів на території України і сусідніх держав не буде зупинятися. Це дає підстави стверджувати, що злочинні прояви, пов'язані з наркотиками, найближчим часом виявляться для нашої держави однією з найгостріших проблем.

Злочинні шляхи транспортування наркотичних засобів пролягають практично з усіх суміжних з Україною держав. Основними країнами постачання контрабандних наркотиків сьогодні є Росія, Молдова, Польща, Нідерланди, Німеччина, Панама, Колумбія, Нідерланди, Угорщина, Іран тощо.

Основним фактором, який визначає наркотичну обстановку в Україні та впливає на розвиток наркоситуації в ній, залишається розширення контрабандних постачань синтетичних наркотичних засобів, передовсім стимуляторів амфетамінного ряду з країн Західної Європи, зокрема з Польщі, яка сьогодні є одним з світових лідерів у виробництві синтетичних наркотиків та має з Україною досить розвинуті економічні зв'язки та протяжний державний кордон.

Враховуючи геополітичне розташування України, ситуація ускладнюється загрозою розширення сфер впливу міжнародної наркомафії, яка вже використовує територію нашої держави не лише як транспортну артерію для перевезення наркотиків, але й як новий ринок їх збуту для цього успішно використовується глобальна мережа Інтернет.

Глобальне поширення мережі Інтернет та інших технологічних досягнень (мобільний зв'язок, міжнародна банківська система) зробили державні кордони вразливішими. Зазначена тенденція має наслідком те, що мережу Інтернет активно використовують злочинні групи як засіб підготовки й організації вчинення контрабанди. Сьогодні підшукування наркотичних засобів, підшукування співучасників або змова на вчинення контрабанди не потребує безпосередньої присутності організатора злочинної групи на території, де він буде вважатися закінченим. Новітні інформаційні технології дають учасникам транснаціональної злочинної організації змогу забезпечувати свою анонімність в умовах незначного ризику, а це надає їм можливість залучати все більше людей до злочинної діяльності і бути невикритими.

Служба безпеки України викрила канал контрабанди наркотиків з Європи та Південної Америки, до якого були причетні члени ОЗГ з Одеси. Злочинці замовляли наркотики через Інтернет. Щоб уникнути кримінального переслідування правоохоронцями, вони використовували спеціальні криптологічні програми з шифрування кореспонденції та електронну систему переказу грошей. Також, щоб відвести від себе підозри, наркоділки орендували в одному з поштових відділень абонентську скриньку, оформивши її на підставну особу де і отримували наркотики [17, с. 11].

Висновки. Способи вчинення контрабанди містить дії злочинця з підготовки, виконання та приховування незаконного переміщення наркотиків через митний кордон залежно від виду наркотичних засобів, а також з використання результатів досвіду контрабандної діяльності.

Спосіб вчинення та приховання контрабанди обирають члени організованих злочинних груп транснаціонального, економічного та етнічного спрямування з огляду на їхні індивідуально-психологічні особливості, наявність досвідчених співучасників, а також визначається місцем, часом та іншими характеристиками обстановки її вчинення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Танасевич В. Г. О криминалистической характеристике преступлений / В. Г. Танасевич, В. А. Образцов // Вопросы борьбы с преступностью. – 1976. – Вып. 25. – С. 102–107.
2. Яблоков Н. П. Криминалистическая характеристика преступлений и типичные следственные ситуации как важные факторы разработки расследования преступлений / Н. П. Яблоков // Вопросы борьбы с преступностью. – 1979. – Вып. 30. – С. 112–120.
3. Винокуров С. И. Криминалистическая характеристика преступления, ее содержание и роль в построении методики расследования конкретного вида преступлений / С. И. Винокуров // Методика расследования преступлений. – М., 1976. – 544 с.
4. Пантелеев И. Ф. Методика расследования преступлений / И. Ф. Пантелеев. – М., 1975. – 456 с.
5. Возгрин И. А. Понятие криминалистической характеристики преступлений // Криминалистика : учебник / под ред. Т. А. Седовой, А. А. Эксархопуло. – СПб., 2001. – С. 73.
6. Журавель В. А. О структуре частной криминалистической методики // Криминалистика и судебная экспертиза. – 1995. – Вып. 47. – С. 63–70.
7. Бурданова В. С. Криминалистическая характеристика преступлений, связанных с незаконным оборотом наркотиков : лекция / В. С. Бурданова, К. С. Кузьминых, В. Ю. Владимиров. – СПб., 1998. – 47 с.
8. Гула Л. Ф. Методология научных исследований проблем оперативно-розыскной деятельности в противодействии преступлениям, которые совершаются организованными преступными группами / Л. Ф. Гула // Научно-практический журнал: закон и жизнь. – Республика Молдова, 2014 – № 8/3 (272). – С. 41–45.
9. Настільна книга слідчого / [М. І. Панов, В. Ю. Шенітько, В. О. Коновалова та ін.]. – 3-ге вид., переробл. і допов. – К. : Вид. дім “ІнЮре”, 2011. – 736 с.
10. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень–грудень 2013–2015 року [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Генеральної прокуратури України. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua/stst2013>
11. Пахомов В. Д. Выявление уровня преступлений в сфере незаконного оборота наркотиков и характеристика лиц, осужденных за них : пособие / В. Д. Пахомов, В. А. Казакова, С. В. Фирсаков. – М. : МА МВД РФ, 1995. – 64 с.
12. Роганов С. А. Расследование преступлений в сфере нетрадиционного наркобизнеса / С. А. Роганов. – СПб. : Ун. МВД РФ, 2005. – 53 с.
13. Міжнародна поліцейська енциклопедія : [у 10 т.] / відп. ред. : В. В. Коваленко, Є. М. Моїсєєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. – Т. 6. Оперативно-розшукова діяльність поліції (міліції). – К. : Атіка, 2009. – 1128 с.
14. Незаконний обіг наркотичних засобів в Україні: стан тенденції (аналітичний огляд: 2010–2015 рр.). – К. : БНОН МВС України, 2014. – 40 с.
15. Особливості розслідування контрабанди. Розслідування окремих видів злочинів : навч. посіб. / О. В. Бишовець, М. А. Погорецький, Д. В. Сергєєва та ін. ; за ред. М. А. Погорецького та Д. В. Сергєєвої. – К. : Алерта, 2015. – 228–246.
16. Никифорчук Д. Й. Особливості виявлення та документування контрабандного надходження наркотичних засобів до України / Науковий вісник КНУВС. – К. : 2006. – № 1 – Ч. 2. – С. 39–45.
17. Експрес-аналіз про стан злочинності, пов’язаної з контрабандою наркотиків в Україні, за 2015 рік. – К. : СБУ, 2015. – 46 с.

REFERENCES

1. Tanasevich V. G. Obratstov V. A. *O kriminalisticheskoy kharakteristike prestupleniy. Voprosy borby s prestupnostyu* [About forensic characterization of crimes. Questions of combating crime]. 1976. Vol. 25 . pp. 102.
2. Yablokov N. P. *Kriminalisticheskaya kharakteristika prestupleniy i tipichnye sledstvennyye situatsii kak vazhnye faktory razrabotki rassledovaniya prestupleniy. Voprosy borby s prestupnostyu* [Forensic characterization of crimes and typical investigative situations as important factors in the development of crime investigation. Questions of combating crime]. 1979. Vol. 30. pp. 112.
3. Vinokurov S. I. *Kriminalisticheskaya kharakteristika prestupleniya, ee sodержanie i rol v postroenii*

metodiki rassledovaniya konkretnogo vida prestupleniy. Metodika rassledovaniya prestupleniy [Forensic characterization of crimes, its content and role in the construction of a technique of investigation of a particular type of crime // The technique of investigation of crimes]. Moskva. 1976. pp. 8. 4. Panteleev I. F. *Metodika rassledovaniya prestupleniy* [Methods of investigation of crimes]. Moskva. 1975. pp. 9. 5. Vozgrin I. A. *Ponyatie kriminalisticheskoy kharakteristiki prestupleniy. Kriminalistika. Uchebnik.* [The concept of criminological characteristics of crimes]. Sankt-Peterburg. 2001. pp. 73. 6. Zhuravel V. A. *O strukture chastnoy kriminalisticheskoy metodiki. Kriminalistika i sudebnaya ekspertiza* [The structure of private forensic techniques. Forensic Science and Criminalistics]. 1995. Vol. 47. pp. 63. 7. Burdanova V. S., Kuzminykh K. S. Vladimirov V. Yu. *Kriminalisticheskaya kharakteristika prestupleniy svyazannykh s nezakonnym oborotom narkotikov. Lektsiya* [Forensic characterization of crimes related to drug trafficking. Lecture]. Sankt-Peterburg. 1998. pp. 4. 8. Gula L.F. *Metodologiya nauchnykh issledovaniy problem operativno- rozysknoy deyatelnosti v protivodeystvie prestupleniyam, kotorye sovershayutsya organizovannymi prestupnymi gruppami* [Methodology the research challenges operative-search activities in opposition to the crimes committed by organized criminal groups]. Nauchno-prakticheskiy zhurnal: zakon i zhizn Publ. Respublika Moldova. 2014. Vol. 8/3 (272). pp. 41–45. 9. *Nastilna kniga slidchogo.* M. I. Panov. V. Yu. Shepitko. V. O. Konovalova ta in. 3-te vid. pererob. i dopov [Investigation Handbook]. Kyiv. Vid. Dim InYure Publ. 2011. 736 p. 10. *Jediniy zvit pro kriminalni pravoporushennya za sichen-gruden 2013-2015 roku. Ofitsiyinyi sayt General'noi prokuraturi Ukraini* [The only report criminal offenses in January-December 2013–2015 year]. Available at: <http://www.gp.gov.ua/ua/stst2013> 11. Pakhomov V. D. *Vyyavlenie urovnya prestupleniy v sfere nezakonnogo oborota narkotikov i kharakteristika lits osuzhdennykh za nikh. Posobie.* [Identify the level of crime in the area of drugs and individual characteristics of trafficking convicted of them. benefit]. Moskva. MA MVD RF Publ. 1995. 64 p. 12. Roganov S. A. *Rassledovanie prestupleniy v sfere netraditsionnogo narkobiznesa* [Investigation of crimes in the sphere of non-traditional drug trafficking]. Sankt-Peterburg. Un. MVD RF Publ. 2005. 53 p. 13. *Mizhnarodna policejska encyklopedija. u 10 t.* [International police encyclopedia]. Kyiv. Atika Publ. 2009. 1128 p. 14. *Nezakonnij obig narkotychnyh zasobi v Ukrai'ni. Stan tendencii (analitichnyj ogljad: 2010–2015 r.).* [Illicit drugs in Ukraine: state, trends (Analytical overview: 2010–2015.)]. Kyiv. BNON MVS Ukrainy Publ. 2014. 40 p. 15. *Osoblyvosti rozsliduvannja kontrabandy. Rozsliduvannja okremykh vydiv zlochyniv. Navchalnyj posibnyk.* [Features smuggling investigation. The investigation of certain types of crimes.]. Kyiv. Alerta Publ. 2015. pp. 228–246. 16. Nykyforchuk D. J. *Osoblyvosti vyjavlennja ta dokumentuvannja kontrabandnogo nadhodzhennja narkotychnyh zasobiv do Ukrainy* [Features of identifying and documenting the smuggling of drugs to Ukraine]. Kyiv. Naukovyj visnyk KNUVS Publ. 2006. Vol. 1(2). pp. 39–45. 17. *Ekspres-analiz pro stan zlochynnosti, povjazanoi z kontrabandoju narkotyktiv v Ukraini za 2015 rik.* [Express analysis of the state of crime related to drug trafficking in the Ukraine in 2015.]. Kyiv. SBU Publ. 2015. 46 p.

Дата надходження: 14.12.2016 р.